

Göteborg den 18 oktober 2021

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

m.klimatenheten@regeringskansliet.se

Yttrande i anledning av remiss av SOU 2021:21 ”En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden”, dnr M2021/00830

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Våra medlemmar bedriver fiske på naturens och förvaltarens villkor. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten, från Strömstad till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om skonsamhet, selektivitet och kvalitet. Vi tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på rubricerat delbetänkande, som dock på grund av hög arbetsbelastning ej har kunnat granskats i detalj.

SFPO delar uppfattningen att beteenden behöver förändras för att minska utsläppen av växthusgaser och att detta gäller även verksamheter och åtgärder som omfattas av miljöbalken.

I det nu remitterade delbetänkandet redovisar utredningen hur miljöbalken kan anpassas så att den blir ett effektivt verktyg för att bidra till att Sveriges klimatmål nås.

Angående kravet att använda bästa möjliga teknik – exemplet motorer i fiskebåtar

Utredningen föreslår ett nytt andra stycke i 2 kap. 3 § miljöbalken som tydliggör att bestämmelsens första stycke, inklusive kravet på att använda bästa möjliga teknik, gäller även för att minimera klimatförändringar.

SFPO har nationellt drivit frågan om ett möjliggörande av stöd till byten till miljömotorer. Den svenska fiskeflottan består i stor utsträckning av äldre fartyg och det finns därför ett stort behov av en modernisering av motorerna för framdrift av fiskefartyg. Det svenska fisket befinner sig i en problematisk situation med avseende på lönsamhet och det finns därför inte möjligheter för enskilda fiskare att själva bekosta byten av motorer till nya och miljösmarta motorer, då dessa är dyra. Detta behov finns inte bara i Sverige, utan även i många andra medlemsstater inom unionen. Detta har föranlett en stödmöjlighet i havs- och fiskeriprogrammet på EU-nivå.

SFPO och svenskt fiske har drivit att Sverige ska möjliggöra för sådant stöd, som alltså möjliggörs inom EU. Vi har dock inte fått gehör för denna uppfattning och därmed har Sverige också missat den möjligheten att förbättra och förminska klimatavtrycket från det svenska yrkesfisket.

Vän av ordning frågar sig hur det kan ha blivit så? Saken är den att Jordbruksverket i sin behovsanalys inför nästa havs- och fiskeriprogram 2021 - 2027 (dnr 3.3.17-17844/2019) har prioriterat bort denna möjlighet. Myndighetens analys i dokumentet (2.1.2) är besynnerlig, men det konstateras i vart fall att:

”Fiskets bidrag till negativa klimateffekter skulle teoretiskt sett kunna minska genom byte till modernare motorer med lägre bränsleförbrukning eller alternativa drivmedel”.

Därefter resonerar myndigheten om redskapsutveckling, att ett nyttjande av EU-möjligheten skulle kunna vara konkurrenssnedvridande (som om EU inte tänkt på det...) och om skattebefrielsen på drivmedel. Jordbruksverket skriver:

”Ett av de grundläggande skälen för en energi- och koldioxidskatt är att styra verksamheter till mer energieffektiv och mindre klimatbelastande bränsleanvändning. I dag har all typ av sjöfart, även yrkesfisket, total skattebefrielse från koldioxid- och energiskatt. Det förefaller därför orimligt att ge investeringsstöd för samma syfte som fiskerinäringen redan har skattebefrielse ifrån. I så fall ger vi offentligt stöd för något där det ekonomiska incitamentet redan är borttaget.”

Europeiska kommissionen har därefter presenterat ett förslag till reviderat energiskattedirektiv som innebär en beskattning av fiskets CO₂-utsläpp.

SFPO konstaterar med ett angivande av detta exempel att det är synnerligen tragiskt när en näring (svensk fiskerinäring) vill bidra miljöförbättrande utifrån reell EU-politik, men förhindras att göra det utifrån en nationell myndighets besynnerliga bedömning. Härtill ska nämnas att vi fått höra att utsläppen är obetydliga och att stöd därför inte behövs. Faktum är att andra länders fiskeflottor kommer att nyttja denna möjlighet som EU medger, samtidigt ska svenskt fiske inte kunna nyttja den – det är tragiskt.

Effekten för svenskt yrkesfiske av Jordbruksverkets prioritering blir ett minskat värde på marknaden av svenskt fiskes produkter, eftersom konkurrenter kan hävda att deras produkter är mer miljövänliga. Är konkurrentländernas produkter mer miljövänliga betingar de sannolikt ett högre värde.

I nuläget och inom den överblickbara framtiden saknas alternativ till diesel för framdrift av fiskefartyg.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman